

Hanna Pawlak, Roman Nierebiński

Internet jako narzędzie wspomagające poszukiwanie pracy

Ekonomiczne Problemy Usług nr 58, 399-407

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

HANNA PAWLAK, ROMAN NIEREBIŃSKI

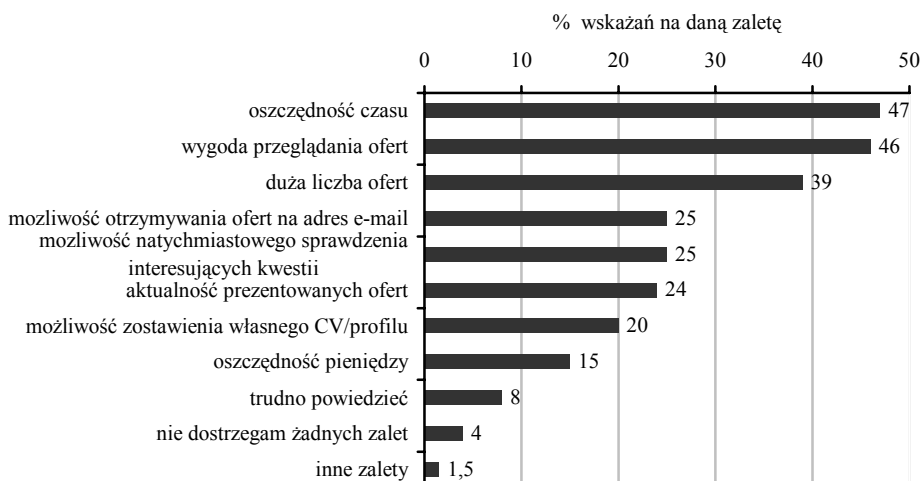
Instytut Łączności

hpawlak@itl.waw.pl, rnierebinski@itl.waw.pl

INTERNET JAKO NARZĘDZIE WSPOMAGAJĄCE POSZUKIWANIE PRACY

Wprowadzenie

Fenomen Internetu sprawia, że korzystanie z niego obejmuje coraz szersze obszary i zmienia styl życia. Dotyczy to także wykonywania pracy i załatwiania spraw związanych z pracą. W ramach tego drugiego zakresu na pierwszy plan wysuwa się poszukiwanie pracy. Internet z jego możliwościami zdaje się być idealną platformą do takich działań zarówno dla zatrudniających, jak i zatrudnianych. Pracodawcy w zauważalny sposób coraz częściej poszukują pracowników w Internecie poprzez przeglądanie danych ogłaszających się w serwisach lub też sami dają ogłoszenia zawierające wymagania na dane stanowisko i oczekują na napływ ofert. Trend ten ma swoje uzasadnienie w rosnącym zainteresowaniu internautów poszukiwaniem pracy przez Internet, co w dużym stopniu skorelowane jest z rosnącą liczbą użytkowników Internetu w wieku produkcyjnym i ich już wyrobionymi przyzwyczajeniami korzystania z „dobrodziejstw” sieci. W używaniu Internetu do szukania pracy postrzegają oni wiele zalet, lecz przede wszystkim oszczędność czasu i dużą wygodę, co pokazuje rysunek 1.

Rys. 1. Zalety Internetu w poszukiwaniu pracy

Źródło: badanie „Rola Internetu w poszukiwaniu pracy”, Gemius, 2009.

1. E-usługi na potrzeby rekrutacji w Internecie

Na potrzeby wsparcia rekrutacji w Internecie powstało wiele portali świadczących wysoce specjalizowane usługi e-praca. Usługi te obejmują wszelkie działania wykorzystujące technologię Internetu i współpracujących z nią multimediów w celu:

- z jednej strony poinformowania potencjalnych kandydatów o firmie, warunkach zatrudnienia, oczekiwaniach i wymaganiach stawianych kandydatom oraz kształtowaniu pozytywnych postaw i motywacji do zatrudnienia,
- z drugiej strony publikację ofert osób i firm poszukujących odpłatnej lub nieodpłatnej formy zatrudnienia.

Do zakresu e-pracy zaliczają się (między innymi) wielobranżowe i branżowe e-oferty pracy.

Wielobranżowe e-oferty

Jest to zdecydowanie najpopularniejsza forma e-usług związanych z rekrutacją. Tego typu usługi prowadzą wszystkie działające na rynku agencje pośrednictwa pracy oraz większość ogólnopolskich i lokalnych serwisów informacyjnych.

Podstawowym celem usługi jest umożliwienie dotarcia jak największej liczbie internautów poszukujących pracy do wielobranżowej oferty stanowisk oraz wspar-

cie instytucji w procesach rekrutacji zewnętrznej pracowników z poziomu portalu. Najpopularniejsze z nich, pod względem zarejestrowanych użytkowników wg stanu na październik 2009 r., wyszczególnia tabela 1.

Tabela 1

Ranking witryn e-rekrutacji wg zasięgu miesięcznego, stan na 09.2009 r.

Nazwa	Liczba użytkowników	Liczba odsłon
Grupa Gazeta.pl - Praca	2 028 164	48 762 653
Grupa Pracuj - Praca	1 573 854	47 819 548
Grupa Wirtualna Polska - Praca	1 226 463	10 409 049
infopraca.pl	1 088 464	34 319 707
jobrapido.pl	904 814	12 491 010
Grupa Money.pl-money.pl-praca.money.pl	822 092	16 000 795
praca.pl	763 356	10 433 796
gowork.pl	677 032	7 918 319
Grupa Polskاپresse - Praca	650 764	13 020 585
Grupa Allegro – Praca	641 291	8 453 297

Źródło: Megapanel PBI/Gemius, październik 2009.

Tego typu portale posiadają oferty usług przeznaczone dla obu stron rynku pracy i (najczęściej) zakres tych usług obejmuje:

- umieszczanie ofert stanowisk oraz gromadzenie dokumentów rekrutacyjnych osób poszukujących pracy,
- przeszukiwanie ofert pracy oraz dokumentów aplikacyjnych według założonych przez użytkownika kryteriów,
- powiadomienia o ofertach za pomocą: alertów i kanałów RSS¹,
- moduły reagowania na oferty,
- dostęp do serwisów mobilnych,
- dostęp do specjalistycznych porad, wskazówek i testów odnośnie tworzenia dokumentów aplikacyjnych oraz planowania ścieżek kariery czy rozwoju osobistego,
- emitowanie informatorów oraz prowadzenie działań badawczych.

Firmy współpracujące z portalem, oprócz zamieszczania ofert, mają możliwość kształtowania swojego wizerunku jako pracodawcy.

W przypadku, gdy portal prowadzony jest przez specjalistyczne firmy zajmujące się zarządzaniem zasobami ludzkimi (HR, ang. *Human Resources*), oferta

¹ Umowna rodzina języków znacznikowych do przesyłania nagłówków wiadomości i treści na wybranych przez użytkownika RSS stronach.

usług zawiera także proces selekcji kandydatów oraz prowadzenie zintegrowanej polityki kadrowej firmy.

Analitycy internetowego rynku widzą dalszy rozwój portali działających w modelu wielobranżowej e-oferty we wprowadzaniu usług e-rekrutacji, ukierunkowanych na osoby niepełnosprawne.

Branżowe e-oferty

Usługodawcy branżowych e-ofert są alternatywą dla portali wielobranżowych. Posiadają podobne funkcjonalności, natomiast podstawową różnicą między tymi usługami (i jednocześnie ich główną zaletą) jest ukierunkowany na wybraną branżę model usług. Usługi te związane są z rekrutacją pracowników posiadających specjalistyczne kompetencje i predyspozycje dla wybranych segmentów rynku. Zaletą tego jest:

- większa liczba dedykowanych ofert zgromadzonych w jednym miejscu,
- eliminacja zbędnego natłoku informacji,
- (zwykle) rozszerzony moduł wyszukiwania.

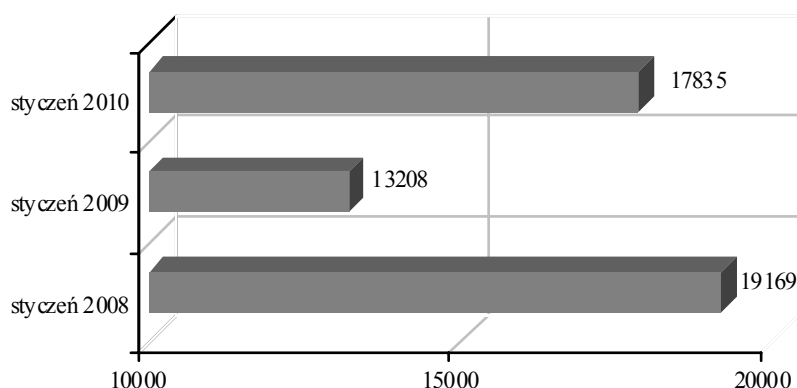
Pozwala to także firmom poszukującym pracowników o ściśle określonych kwalifikacjach zaoszczędzić czas oraz środki potrzebne na analizę „przypadkowych” aplikacji.

Dostępność portali branżowych e-ofert pracy jest raczej średnia. Dodatkowo analitycy wskazują na brak powszechnej świadomości istnienia takich banków ofert. Najczęściej rekrutację w modelu branży wykorzystują firmy sektora IT, sprzedaży oraz bankowości. Często funkcjonalność takich portali rekrutacyjnych przejmują informacyjne serwisy branżowe. Przykładowe adresy, gdzie można znaleźć branżowe e-oferty pracy, to: www.architekci.pl, www.e-logistyka.pl, www.iprodukcja.pl, www.pracawspredazy.pl.

W związku z rosnącym popytem na pracowników o ściśle określonych kompetencjach i doświadczeniu, przewidywać można, że pozycja portali branżowych e-ofert pracy będzie się w najbliższym czasie umacniać.

2. Potencjał rekrutacyjny polskiego Internetu

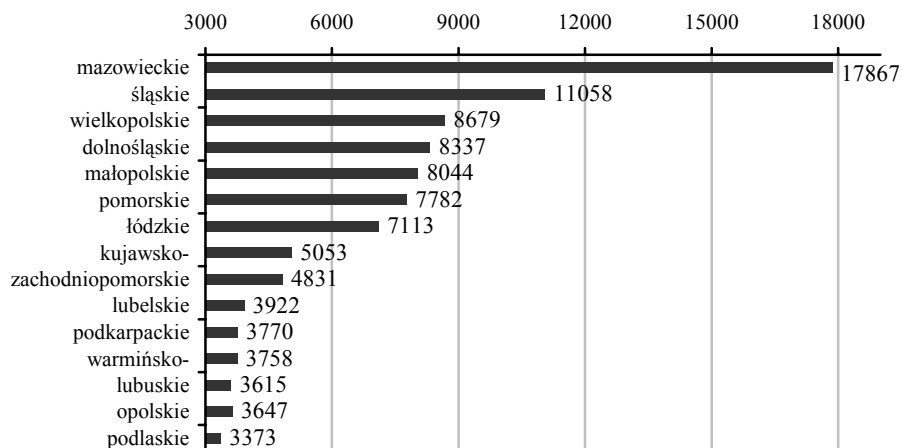
Jak wynika z monitoringu przeprowadzonego przez serwis GazetaPraca.pl, w 2008 roku ukazało się ponad 1304 tysięcy ogłoszeń rekrutacyjnych, o około 100 tysięcy ofert mniej niż w 2007 roku. Można założyć, biorąc pod uwagę kryzys, że ta tendencja spadkowa utrzymywała się do 2009 roku. W bieżącym roku prawdopodobnie odnotowany zostanie znaczący wzrost liczby ofert, o czym świadczyć mogą pokazane na rysunku 2 statystyki portalu pracuj.pl.

Rys. 2. Całkowita liczba ofert w serwisie pracuj.pl dla lat 2008, 2009 i 2010

Źródło: pracuj.pl

W 2008 roku w porównaniu do 2007 roku, mimo ogólnego spadku liczby ofert, odnotowano wzrost liczby pracodawców zamieszczających swoje oferty na portalach rekrutacyjnych (o około 3%), co świadczy o rosnącym zainteresowaniu firm werbowaniem pracowników z wykorzystaniem Internetu. Rysunek 3 pokazuje, że w tym zakresie występuje jednak wyraźnie zróżnicowanie geograficzne - największą liczbę zarejestrowanych na portalach pracodawców odnotowano dla województwa mazowieckiego.

Rys. 3. Aktywność pracodawców w podziale na województwa, stan na koniec 2008 r.

Źródło: Monitoring GazetaPraca.pl na podstawie danych Gemius SA.

Województwo mazowieckie, wraz z regionem wielkopolskim, śląskim oraz dolnośląskim, wyróżnia się również aktywnością pod kątem liczby dodanych w 2008 roku ogłoszeń (łącznie dodały one 58% wszystkich ogłoszeń).

Zaobserwowano pewną specjalizację regionów związaną z zawodami, np., programiści najczęściej poszukiwani są w województwach mazowieckim i dolnośląskim, księgowi w województwach mazowieckim i małopolskim.

Podsumowując, można powiedzieć, że w polskim rynku e-rekrutacji tkwi duży potencjał, chociaż istnieją różnice w zależności od województw, które wynikają z ich zróżnicowania gospodarczego. Lecz jeśli tylko poszukujący pracy jest gotowy zmienić miejsce zamieszkania, to w zasadzie jest to bez znaczenia – dostęp do ofert w Internecie jest otwarty dla wszystkich, niezależnie od aktualnego adresu.

3. Internauci i poszukiwanie pracy w Internecie

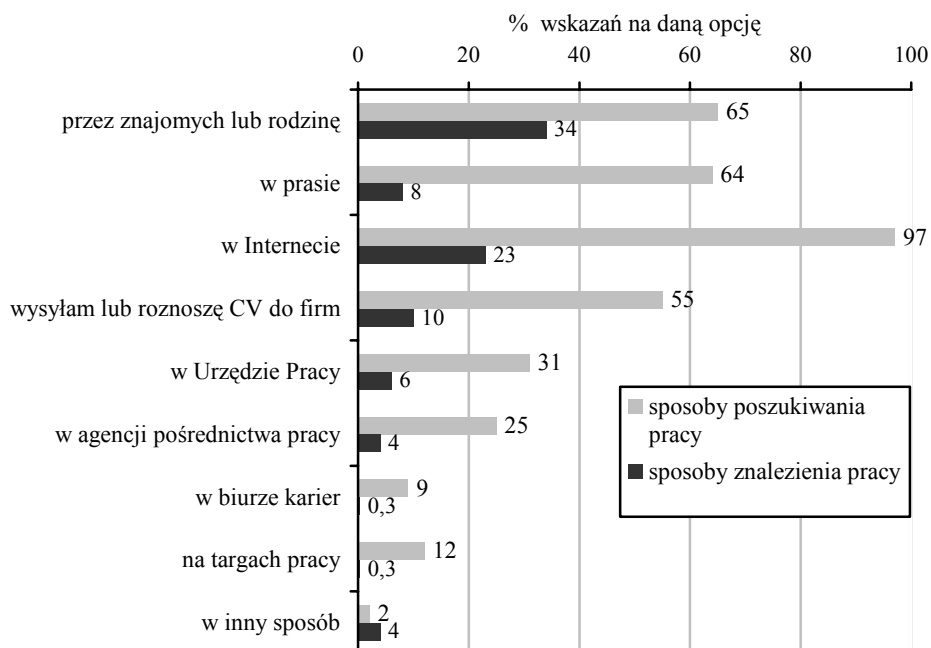
Portal pracy Jobexpress.pl w 2009 roku przygotował raport na temat internautów poszukujących pracy². Pokazał on, że w związku ze wzrostem zainteresowania poszukiwaniem zatrudnienia za pośrednictwem Internetu (co wiąże się m.in. z poszerzeniem grupy osób posiadających dostęp do sieci), portale publikujące ogłoszenia o pracę notują zwiększony napływ użytkowników.

Odpowiedzi respondentów o sposoby szukania pracy (możliwość kilku odpowiedzi) uwidoczniły, że największą popularnością cieszy się Internet (97%). Ogólnie na podstawie ich wskazań, poszukiwanie pracy na własną rękę jest częstsze niż korzystanie z pomocy pośredników.

Porównując przedstawione na rysunku 4 najpopularniejsze sposoby, dzięki którym pytani znaleźli zatrudnienie, z deklarowanymi sposobami jej szukania, wiadać, iż pomimo tego, że Internet (i prasa) określane są jako bardziej skuteczne sposoby, to drogą do faktycznego znalezienia pracy pozostaje wciąż polecenie znajomych i rodziny.

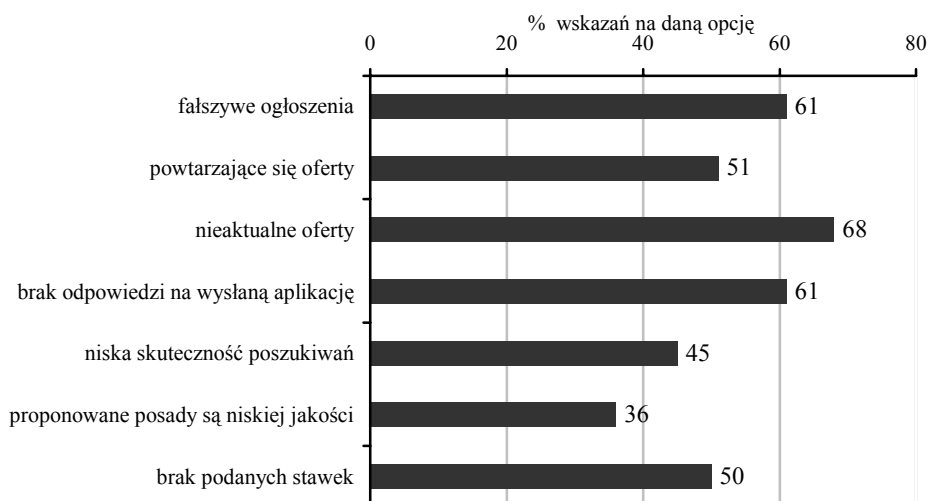
Część respondentów w szukaniu pracy przez Internet widzi pewne niedogodności. Najbardziej dla nich jest uciążliwe, co pokazuje rysunek 5, występowanie nieaktualnych, a także pojawianie się fałszywych ofert.

² Dostępny na stronie www.egospodarka.pl

Rys. 4. Sposoby szukania i znalezienia ostatniej pracy

Źródło: Jobexpress.pl

Rys. 5. Najbardziej uciążliwe wady poszukiwania pracy w Internecie

Źródło: Jobexpress.pl

Ogólnie, pomimo tych krytycznych głosów, internauci w poszukiwaniu pracy przez Internet widzą korzyści. Większość uczestników badania potwierdziła wyszczególnione na rysunku 1 zalety Internetu jako miejsca poszukiwania pracy. Za największy atut uznali oni wygodę (81%) oraz dużą liczbę ofert (78%).

Podsumowanie

W 2009 roku ukazała się II część sprawozdania Komisji Europejskiej w sprawie konkurencyjności Europy w dziedzinie technologii cyfrowych za rok 2008³, obejmująca wszystkie profile państw członkowskich. Statystyki zawarte w tym dokumencie pokazują miejsce Polski w cyfrowej Europie i świadczą o istniejących jeszcze różnicach w zakresie świadczenia e-usług, chociaż uwidoczniają również pozytywne zmiany. W świetle tego dokumentu szukanie pracy i wysyłanie aplikacji przez Internet w Polsce nieznacznie wzrosło – w 2007 roku z usługi e-praca korzystało 7%, a rok później 8%. Jednak osiągnięty w 2008 roku wskaźnik e-pracy dla Polski daleko odbiega od europejskich standardów (średnia w UE wynosi 13% populacji) i wyznacza jej obecną pozycję wśród 27 krajów UE na odległym 19 miejscu.

Analitycy krajowego Internetu są dobrej myśli i przewidują, że usługa e-praca będzie jedną z tych, które w perspektywie 5 najbliższych lat rozwijać się będą najszybciej. Taką prognozę postawili zewnętrznymi eksperci Narodowego Programu Foresight „Polska 2020” (obszar badawczy ICT)⁴, którzy w internetowym poszukiwaniu pracy, obok elektronicznych usług bankowości i handlu, dostrzegają ogromny potencjał.

Dla wsparcia tych prognoz konieczna jest jednak poprawa jakości świadczenia publicznych e-usług w zakresie pracy tak, by cały proces szukania pracy w zasobach urzędów pracy (od przeglądania ofert do złożenia aplikacji) był także możliwy do wykonania, w sposób pełni interaktywny, przez Internet.

Literatura

1. www.money.pl
2. www.egospodarka.pl
3. <http://pl.wikipedia.org>
4. www.gemius.pl

³ Patrz: <http://ecentrumeuropejskie.uw.edu.pl>

⁴ Raport *Badanie zapotrzebowania na działania wspierające rozwój e-usług świadczonych elektronicznie przez przedsiębiorstwa mikro i małe*, PARP, 2009.

THE INTERNET AS A TOOL FOR JOB SEARCH SUPPORT

Summary

This article presents some of the problems associated with service e-work. Lists: a cross-industry and industry-specific model of jobs e-offers, the potential of the Polish market over the Internet recruitment and job search by Internet users. Also presents some statistics related to these topic.

Translated by Hanna Pawlak, Roman Nierebiński